

STORTINGET

Representantforslag 151 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Sofie Høgestøl, Guri Melby, Ola Elvestuen og Sveinung Rotevatn

Dokument 8:151 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Høgestøl, Guri Melby, Ola Elvestuen og Sveinung Rotevatn om å sikre Norge fullverdig deltakelse i EUs felles utenriks- og sikkerhetspolitikk (FUSP)

Til Stortinget

Bakgrunn

Russlands angrep på Ukraina viser behovet for at Norge kobler seg nærmere på EU i viktige spørsmål som omhandler utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik. Som i klimakrisen, pandemien og flyktningkrisen er krigen i Ukraina en utfordring som ikke er dimensjonert for nasjonale løsninger. Som et ikke-medlem har Norge bare kunnet slutte seg til enkelte samarbeidsprosjekter på dette feltet, uten at landet er en del av EUs felles utenriks- og sikkerhetspolitikk.

EUs felles utenriks- og sikkerhetspolitikk ble først etablert i Maastricht-traktaten i 1992, og videreutviklet gjennom Amsterdam-traktaten. FUSP ledes av EUs Høyrepresentant for utenriks- og sikkerhetspolitikk. Det europeiske råd er hovedorganet for FUSP. Rådet definerer den felles utenriks- og sikkerhetspolitikken ved å sette felles prinsipper, overordnede retningslinjer og felles strategier på områder der medlemsstatene har viktige felles interesser. Slike strategier omfatter mål, varighet og de midler EU og medlemmene skal benytte seg av.

Før Ukraina-krigen så man forsiktige tegn til et mer ambisiøst FUSP-samarbeid. Tyskland og Frankrike var enige om at unionen skulle forsterke denne siden ved EU. Putins angrepskrig i Ukraina har forent europeiske land på en måte det var vanskelig å forutse før krigen begynte. Det er ikke noen tvil om at EU vil spille en stadig viktigere rolle i utenriks- og sikkerhetspolitikken.

I skrivende stund skjer det store endringer i Europas sikkerhetsarkitektur. Tysklands beslutning om å øke forsvarsbudsjettet sitt er først i rekken, men Danmarks planlagte folkeavstemning om deltakelse i EUs felles utenrikspolitikk (FUSP) er et annet tegn. Danmark har tidligere reservert seg mot deltakelse på dette området, men den danske regjeringen ser behov for et tettere samarbeid på dette området, i lys av krigen i Ukraina. Norge har det samme behovet for å knytte seg nærmere til, og få mer innflytelse over, den felles europeiske sikkerhets- og utenrikspolitikk.

Ukraina-krigen viser behovet for en sterk europeisk søyle innenfor NATO, men også for at EU koordinerer ressursbruken sin på forsvarsfeltet for å styrke sin egen evne til å håndtere framtidige sikkerhetsutfordringer. Dette vil også bidra til å styrke NATO og bidra til bedre byrdefordeling mellom de allierte i Europa og Nord-Amerika.

Den norske EU-debatten har i stor grad handlet om markedstilgang. Ukraina-krisen har aktualisert EUs sikkerhetspolitiske rolle. For å møte dagens internasjonale utfordringer er fellesskapet i EU Norges viktigste arena. Så lenge fullt EU-medlemskap er uaktuelt for stortingsflertallet, mener forslagsstillerne at Norge må søke et fullt medlemskap i EUs felles sikkerhets- og utenrikspolitikk.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen innlede forhandlinger med EU for å sikre full norsk deltakelse i EUs felles utenriks- og sikkerhetspolitikk (FUSP).

17. mars 2022

Sofie Høgestøl

Guri Melby

Ola Elvestuen

Sveinung Rotevatn